

Лісова А. А.
здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету
Мікуляк К. А.
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

ПОЗИЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ СЕРЕД ПРОВІДНИХ РИНКІВ ЄВРОПИ

Розвинений страховий ринок є однією з важливих умов сталого економічного зростання. Він відіграє роль акумулятора грошових коштів населення і підприємств, здійснюючи їх перерозподіл через застосування фінансового механізму у реальний сектор економіки. В Україні такий сектор перебуває на ранній стадії свого розвитку і має деякі проблеми, в першу чергу, пов'язані з економічними та соціальними аспектами політики держави. Через це, виникає необхідність звернути увагу на позитивний досвід розвитку страхових послуг провідних країн світу.

Питанням позиціонування українського ринку страхових послуг серед провідних країн Європи займалися вітчизняні науковці, до числа яких належать: С. Бунін [1], Є. Войнова [2], О. Пахненко [5], Л. Селіверстова [6] та ін.

Страховим ринком є та частина фінансового ринку, що за об'єкт купівлі-продажу висуває страховий захист, формуючи попит і пропозицію на нього [1].

Ринок страхових послуг України займає лідируючі позиції серед небанківських фінансових ринків. Однак, кількість вітчизняних страхових компаній скорочується. Станом на 30.06.2019 р. їх загальна кількість становила 249, що порівняно з аналогічним періодом 2018 р. є меншим на 42 компанії. Щодо страхових резервів, то станом на 30.06.2019 р. їх величина зросла на 5 042,70 млн грн. (21,0%) порівняно з аналогічним періодом 2018 р., технічні резерви – на 3 719,70 млн грн. (24,0%), а резерви зі страхування життя – на 1 323,00 млн грн (15,6%) [4].

Оцінюючи позицію вітчизняного ринку страхових послуг відносно країн Європи маємо підтвердження тому, що вітчизняний страховий ринок перебуває на межі становлення (табл. 1). Так, на страхування життя в українських компаніях припадає 5,8% загального фонду, тоді як в Німеччині даний показник становить – 86,7%, у Франції – 92,4%. Дане явище не є позитивним для вітчизняного ринку страхових послуг, оскільки характеризує Україну як країну зі слабким економічним розвитком.

Крім того, абсолютні показники є заниженими порівняно із європейськими. Питома вага технічного резерву за вітчизняними страховими компаніями становить 0,4% загальної величини по Європі, при цьому 0,1% – life-страхування і 2,8% – non-life-страхування.

Таблиця 1 - Технічний резерв страхових компаній країн Європи станом на 01.01.2019 р.

Країни	Технічний резерв, млрд EUR					Питома вага, %	
	Всього	life-страхування			non-life-страхування	life-страхування, %	non-life-страхування, %
		всього	Unit linked	Non-Unit linked			
Загальна величина по Європі	6010,0	5451,0	1156,0	4295,0	559,0	90,7	9,3
в т.ч.:							
Німеччина	1537,0	1332,0	118,0	1214,0	205,0	86,7	13,3
Франція	2224,0	2055,0	351,0	1704,0	169,0	92,4	7,6
Україна	21,2	5,8	2,1	3,7	15,4	27,4	72,6
Питома вага України у загальній величині, %	0,4	0,1	0,2	0,1	2,8	x	x

Джерело: побудовано за даними [3]

У процесі дослідження з'ясовано, що ринок страхових послуг України, будучи направленим на інтеграцію зі світовими лідерами, стикається з низкою стримуючих його розвиток проблем, які потребують вирішення. Серед них можна виокремити: політичну нестабільність; низький рівень зовнішньоекономічних зв'язків України у сфері страхування з іншими країнами; нерозвиненість національної страхової інфраструктури; низький рівень конкурентоспроможності українських страхових компаній. Крім того, можна простежити і ряд внутрішніх проблем ринку: велика кількість компаній з нестачею професійного персоналу; низька якість послуг; проблема недосконалості законодавства тощо. Як результат, маємо низький рівень довіри до вітчизняного ринку страхових послуг.

Для подолання негативного впливу цих факторів рекомендуємо звернути увагу на поглинання і капіталізацію нерозвинених і малозабезпечених страхових компаній для зменшення кількості ризикових портфелів на ринку страхування. Окрему увагу необхідно приділити підвищенню темпів зростання окремих видів страхування, підвищенню якості послуг і впровадження нових продуктів.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що страховий ринок України інтегрований у світовий ринок, працює на ринкових засадах. Однак, вітчизняний страховий ринок потребує подальшого розвитку, а саме розширення попиту на life-страхування.

Література:

1. Бунін С. В. Сучасний стан і тенденції світового ринку страхових послуг / С. В. Бунін // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. – 2017.– №6. – С. 15-19.
2. Войнова Є. Ринок страхових послуг України і його позиціонування серед провідних страхових ринків світу / Є. Войнова // Світ фінансів. – 2018.– №1 (54).– С. 104-116.
3. Європейський центральний банк [Електронний ресурс] – Режим доступу:

<http://sdw.ecb.europa.eu> (дата звернення: 03.10.2019).

4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.nfp.gov.ua/ua> (дата звернення: 03.10.2019).

5. Пахненко О. М. Страховий ринок України та країн ЄС: порівняльний аналіз. / О. М. Пахненко // Економіка і суспільство. – 2017.– №12. – С. 612-617.

6. Селіверстова Л. С. Фінансова система України: особливості функціонування та напрями удосконалення. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/6_2018/5.pdf (дата звернення: 27.09.2019).

Ляхова О. О.

канд.екон. наук, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
м. Київ, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТІВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ФОРМІ КОНЦЕСІЇ В УКРАЇНІ

Досвід багатьох країн з різними економічними системами та рівнем розвитку ринкових відносин свідчить про те, що одним з ефективних шляхів покращення кількісних і якісних параметрів об'єктів державної власності є залучення до фінансування та управління цими об'єктами приватного капіталу на умовах концесії на основі поєднання ефективних механізмів створення взаємовигідних організаційно-економічних стосунків між державою та інвестором.

Проблематика фінансування проектів на умовах концесії в Україні наразі є досить актуальною оскільки їх реалізація відкриває нові можливості діяльності для корпорацій та індивідуальних інвесторів. Великі проекти, які раніше реалізовувались переважно державним сектором, можуть бути передані приватному сектору, що зменшить фінансовий тягар держави із задоволення громадських потреб та збільшить права приватного сектору економіки на ведення бізнесу у сферах, які раніше були монополізовані державою.

Особливості концесії в Україні, встановлені законодавством відповідно до якого: концесія проводиться на конкурсній основі серед претендентів, переможець визначається концесієдавцем на основі висновків конкурсної комісії, концесіонер сплачує концесієдавцю концесійні платежі, концесія проводиться на умовах строкового володіння, держава виступає гарантом виконання концесії на законних умовах [1].

З теоретичної точки зору концесія в Україні має ряд переваг як для держави так і для концесіонерів. Держава таким чином стимулює грошові надходження до бюджету. Крім того надання об'єкту концесії в управління